

Cristina Gutiérrez Meurs artistaren lana

Cristina Gutiérrez Meursek erakusketa antolatu du Bilboko Rekalde aretoan. Artistaren lanari buruzko ariketa hauek egin ditzakezu jarduera honetan:

- Gaian murgiltzeko hipotesiak sortu.
- Bideoa ikusi eta erantzun zuzena aukeratu.
- Testua irakurri eta zenbait esaldi idatzi.
- Gogoan duzun ekimenen bat kontatu.

1. Gaian sartu

Ariketa-sorta honetan, Cristina Gutiérrez Meurs artistaren 'Trapu zikinak' erakusketari buruz hitz egingo dugu, baita bere lanari buruz ere. Ezertan hasi aurretik irakurri beheko testua eta begiratu erakusketako argazkiari.

Bilboko Rekalde aretoan Cristina Gutiérrez Meurs artistaren Trapu zikinak erakusketa egongo da ikusgai martxoaren 10era arte. Erakusketa kaletik ikus daiteke eta jende asko kristalaren beste aldetik begira geratzen da; baina begiratu batean inor gutxik asmatuko du zer ezkutatzen duen artistaren obrak.

Jarri binaka eta egin hipotesiak: nolako erakusketa dela uste duzu? Zer aurkituko duzu bertan? Idatzi behean bururatzen zaizuenak:

Nire iritziz/nire ustez,.....

.....

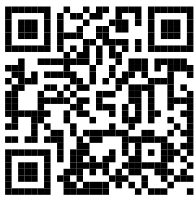
Iruditzen zait,

.....

2. Bideoa ulertu

Orain, Rekalde aretoko teknikariari, Eztizen Esesumagari, egindako elkarrizketa ikusiko duzu. Bertan, erakusketari buruzko xehetasunak kontatuko dizkigu. Ikusi bideoa eta aukeratu erantzun zuzena:

<https://labur.eus/VeQac>

1. Zer ikusiko dugu erakusketan?

- ☐ Lekuko instalazioa ikusiko dugu.
- ☐ Testuak, grabatuak eta audioa entzuteko aukera izango dugu.
- ☐ Aurreko bi erantzunak zuzenak dira.

2. Zer entzuten da erakusketako audioan?

- ☐ Genero-indarkeriaren aurkako neurriak irakurtzen ditu Cristinak hasieratik bukaerara.
- ☐ Genero-indarkeriaren aurkako neurriak irakurtzen ditu Cristinak atzekoz aurrera.
- ☐ Genero-indarkeriaren aurkako 224 neurri irakurtzen ditu Cristinak.

3. Zein da instalaziorako Cristinaren proposamena?

- ☐ Gorbaketan eraildako emakumeen izenak ageri dira, brodatuta.
- ☐ Gorbaketan eraildako emakumeen izenak marrazketarekin eta lapitzarekin idatzita ageri dira.
- ☐ Gorbaketan artilezko hariarekin brodatu ditu eraildako emakume bakoitzaren jaiotze-datak.

4. Zergatik esan du instalazio bizia dela?

- ☐ Albisteen arabera, gorbatak lekuz aldatzen dituelako.
- ☐ Albisteen arabera, izen gehiago gehitzen dituelako instalaziora.
- ☐ Albisteen arabera, gauzak kentzen dituelako erakusketatik.

5. Zer gertatzen zaio jendeari?

- ☐ Erakusketa kanpotik ikusita, argi dute zein den artistaren mezua.
- ☐ Erakusketa kanpotik ikusita, jakin-minez barrura sartzen dira.
- ☐ Erakusketa kanpotik ikusita, gogorra iruditzen zaie.

Gure herrialdean, eta 1963. urtera arte, Zigor Kodeak jasotzen du senarrak emazte adulteroa hiltzeko eskubidea. Zazpi urte geroago indargabetuta geratu zen aitak seme-alabak amaren baimenik gabe adopzioan emateko aukera. Iraganeko garaiak dira, ez hain urrutikoak, eta be ez demokrazia-garai berriek suntsitu egin behar zituzten emakumeen aurkako bazterkeria-mota guztiak. BAI ZERA!!

Zenbakiak argi mintzo dira Indarkeria Matxistaz:

2003. urtetik hona Espainiako Estatuan 1000 emakume baino gehiago izan dira erailak bikoteen edo bikote-ohien eskutik. Ez dago umezurtzen kopuruari buruzko zenbaketa ofizialik. Bostehun umek baino gehiagok galdu omen dute ama Genero Indarkeriaren aurkako Lege Integrala 2005. urtean indarrean sartu zenetik.

2013tik hona gutxienez 57 adingabe baino gehiago hil dira erailik. Kasu ofizialak 27 baino ez dira.

Urtero 150.000 salaketa baino gehiago aurkeztu ohi dira, berez salatu behar ziren kasuen %20 inguru.

2017ko irailaren 28an Beheko Ganbarak Genero Indarkeriaren aurkako Estatu Hitzarmena onetsi zuen. Gaitz larri hori erotik desagerrarazteko 214 neurri dira, 200 milioi euroko aurrekontuko dotazio edo zuzkidurarekin.

BERBA HUTSAK edo ATZERA KO KONTAKETA? Has gaitzen txibiritari hostoak banan-banan kentzen: propaganda, errealitatea, propaganda, errealitatea, propaganda,

Hasierako hipotesiarekin asmatu duzue? Komentatu taldean.

3. Irakurri testua

Irakurri testua eta ondoren erantzun galderei:

Trapu zikinak, indarkeria matxista salatzeako erakusketa bat

Bilboko Rekalde aretoan, Cristina Gutiérrez Meurs artistaren Trapu zikinak erakusketa egongo da ikusgai martxoaren 10era arte. Erakusketa kaletik ikus daiteke eta jende asko kristalaren beste aldetik begira geratzen da; baina begiratu batean inor gutxik asmatuko du zer ezkutatzen duen artistaren obrak.

Cristina Gutiérrez Meurs (Madril, 1966) Bilbon bizi da gaur egun. Turismoko ikasketak egin zituen lehendabizi, eta, 1999. urtean, Arte Ederrak ikasi zituen Euskal Herriko Unibertsitatean. Ondoren, Londresera joan zen Kensington & Chelsea Collegean grabatuaren teknikan espezializatzen. Trapu zikinak erakusketa ikusgai dagoen arren, ez da estatikoa, aldaketak izan ditzake “erakusketa bizia baita”. Berarekin elkartu gara erakusketaz, bere lan-ibilbideaz eta etorkizunaz mintzatzeko.

Zaplaztekoa

Erakusketan gorbatak dira protagonista: “Indarra, hierarkia, boterea, gizonezkoa... Esanahiagatik erakarri naute beti. Oraingoan, 2016tik Espainiako Estatuan erail dituzten emakumeen izenak brodatu dizkiet gorbatei. Nik hemen guztiak jarri ditut: korrika egitera atera eta bizilagunak hil zuena, lepoa moztuta agertu zen prostituta edo hiltzaileak eraildako koinata... Guztiak”, kontatu digu. Izan ere, 1/2004 Legeak genero-indarkeriaren biktimak, bikotekideek edo bikotekide ohiek eraildakoak eta amaren aurka erabilitako indarkeriaren testuinguruan hildako seme-alabak biltzen ditu, baina beste hainbat ez. Gutiérrez Meursen ustez, legea aldatu beharra dago, “hori egin ezean, arazo erraldoia txikitu egiten baitute”.

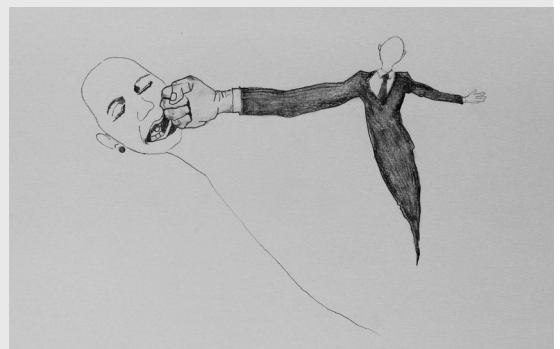
Horrez gain, albiste batzuk daude horman zintzilik: “Benetan gertatutako berriak bildu ditut eta izena, lekua eta data ezabatu dizkiet”. Albiste horiekin marrazkiak eta grabatuak ikus ditzakegu.

Amaitzeko, audio batean Espainiako Diputatuen Kongresuak 2017an onartutako 214 neurri atzekoz aurrera irakurtzen ditu eta horixe entzuten da erakusketa-aretoan: “Oraindik ez dute laurdena ere martxan jarri, horixe salatzea da nire asmoa”. Gainera, horren inguruko bideo bat ere ikusgai jarriko dutela kontatu digu.

Bere ustez, erakusketa ikusten duenak errealitatearen zaplazteko galanta jasotzen du: “Kanpotik ikusita, ez dakigu ezer. Barrura sartu eta esanahia zein den jakitean, errealitateaz jabetzen gara. Komunikabideetan emakume bat hil dutela entzuten, ikusten edo irakurtzen ohituta gaude. Hemen, indarkeria hori kontzentratuta ikusten dugunean, hainbeste izen, hainbeste egoera, errealitateak kolpatu egiten gaitu”.

Hasiera eta ibilbidea

Emakumeen aurkako indarkeriaren gaian murgildu zen, haur lapurtuen gaiak bere interesa piztu eta bide horretatik jo zuelako. 2012. urtean, Gutiérrez Meursek emakume batekin egin zuen topo bere etxeko ezkaratzean: “Postontziak begiratzen ari zen eta eraikina 70eko hamarkadan ospitalea izan zen galdetu zidan. Aitaren bila zebilen, haur lapurtua izan zelako. Garai hartan, ez nion bueltarik eman, kasu bakanen bat zela uste nuelako”. Ondoren, egunkarian gai horren inguruko albiste bat irakurri nuen eta jakin-minak sarean begiratzen ari ninduen. “Espainiako Estatuan 300.000 kasu inguru daudela irakurri nuen. Hari horri tiraka, irudiak egiten hasi nintzen; baina hainbeste informazio irudien bitartez adieraztea oso zaila zenez, liburu bat idaztea erabaki nuen”, aitortu digu. Lo que no me quisiste contar (Kontatu nahi izan ez zenidana) eleberria argitaratu zuen 2016an.

Aurreko orritik dator

Hortik aurrera, emakumeen aurkako indarkeriaren inguruan pentsatzen hasi zen: “Seme-alabak lapurtu? Ugaltzeko gaitasuna, haurren ideologia, herrialde bateko jaiotza-tasa... Eraildako emakumeen kasuei arreta handiagoa ematen hasi nintzen eta horrek ekarri nau honaino”.

Arteak ikasteko eta kontzientziatzeko balio duela uste du, eta erakusketa guztietatik ikas dezakegula zerbait. “Nire lanak konpromiso sozialarekin du zerikusia, gertatzen dena salatu nahi dut eta mintzen nauenari buruz hitz egin. Egia da nire lana aldatu dela urteen poderioz: lehen barrura begirakoa zen, koloretakoa, eta, orain, berriz, zuri-beltzekoa”, esan digu. Erremintak kontatu nahi duenaren arabera erabiltzen ditu: “Trudiak, brodatuak, idaztea... Artistok jendearengana hel gaitzke eta aprobetxatu egin behar dugu hori”.

Une honetan, baditu beste gai batzuk buruan: komunikazioa, inkomunikazioa, komunikazio txarra, jende askorekin gaudela ematen duen arren bakarrik sentitzea, sare sozialak... “Ez naiz ezer egiten ari, oraintxe Eva no fue la primera (Eva ez zen lehenengoa izan) eleberria argitaratu berri dut eta leku askotatik deitzen ari zaizkit, aurkezpenak egiteko. Zerbait amaitu osteko beldurra daukat, paper zuriari diogun beldurra. Emakume harekin inspirazioa iritsi zitzaidan 2012an eta orain ere zerbait iritsiko da, haritxoak ikusten ditut...”

Trapu zikinak erakusketan hainbat elementu daude ikusgai. Begiratu segidan duzun zerrenda, aipatzen diren elementuetatik bat EZ dago erakusketan. Zein da?

Audioak, testuak, trapuak, marrazkiak, gorbatak, bideoa.

Erakusketan gauza asko daude ikusgai edo erakusketan gauza asko daude ikusteko moduan antzekoak dira. Pareko moduan erabil ditzakegu antzeko esanahia dutelako.

Honela osatzen ditugu: **IZENA + -GAI + EGON**

IKUSGAI EGON egitura horren parekoak dira:

- Entzungai egon
- Irakurgai egon
- Salgai egon
- Erakusgai egon
- ...

Osatu esaldi bana goian aipatu ditugun egitura horiek (entzungai egon, irakurgai egon....) erabiliz:

Ad: Donostiako Zinemaldian saritu zuten filma dago ikusgai zineman.

1. Herriko liburutegian
2. Guggenheim museoan
3. Arropa-dendan
4. Irratian

4. Egitekoa: gogoan duzun ekimenen bat

Cristina Gutiérrez Meursen lanak indarkeria matxista salatzen du. Sortzaile asko dira konpromiso sozialak eraginda sortzen dutenak.

Pentsatu konpromiso sozialen baten inguruan antolatu izan den ekimenen bat, zuk ezagutzen duzunen bat, eta bikoteka jarrita elkarri kontatu.

Ekimena nazioartekoa, hurbilekoa (herrikoa, auzokoa...) eta izaera askotarikoa izan daiteke: kontzertua, erakusketa, antzerkia, bertso-saioa...

Adibidez: EITBko maratonia, Lilatoia, Minbiziaren aurkako lasterketak...

ERANTZUNAK

2. Bideoa ulertu

1. Zer ikusiko dugu erakusketan? Aurreko bi erantzunak zuzenak dira.
2. Zer entzuten da erakusketako audioan? Genero-indarkeriaren aurkako neurriak irakurtzen ditu Cristinak atzekoz aurrera.
3. Zein da instalaziorako Cristinaren proposamena? Gorbaketan eraildako emakumeen izenak ageri dira, brodatuta.
4. Zergatik esan du instalazio bizia dela? Albisteen arabera, izen gehiago gehitzen dituelako instalaziora.
5. Zer gertatzen zaio jendeari? Erakusketa kanpotik ikusita, jakin-minez barrura sartzen dira.

3. Irakurri testua

- Zein elementu EZ dago erakusketan? **Trapuak**

EREDUA

1. Herriko liburutegian (mota guztietako liburuak daude irakurgai.)
2. Guggenheim museoan (beheko solairuan dago erakusgai erakusketa finkoa.)
3. Arropa-dendan (salgai daude niri gustatzen zaizkidan galtzak.)
4. Irratian (jada entzungai dago aurtengo udako abestia.)

TRANSKRIPZIOA

1. Zer eskaintzen du Cristina Gutiérrez Meursen *Trapu zikinak* erakusketak?

Tokian egindako instalazio bat da, baina ez bakarrik instalazioa, be (ere) bai horman ikus(i) daitezke testu labur batzuk, eta grabatu eta marrazki batzuekin batera. Guzti hauek (hauek guztiak) edo proposamen guzti hauek (hauek guztiak) badoaz eskutik edo, audio batekin. Eta audio horretan entzun daiteke Espainiako Estatuan Beheko Ganbarak genero-indarkeriaren aurkako 214 neurri onartu zituzten eta horiek irakurrita edo atzetik aurrera entzun daitezke erakusketa honetan. Indarkeria sexistaren kontrako gogoeta bat da.

2. Zer esan dezakezu gorbatekin osatutako lanari buruz?

Instalazioan bere proposamena, bere proposamen plastikoa edo, egiten du gorbaten bitartez eta gorbata hauetan brodatu irakur(ri) daitezke biktimen izenak artilezko hari beltzarekin egindakoak. Artilezko hari horren koloreak, beltzak, ba nolabaiteko harremana be (ere) bai dauka marrazketarekin, lapitzaren minarekin eta abar. Eta ireki zenetik, erakusketa ireki zenetik gaur egunera arte izen batzuk ere gehitu izan dira. Tamalez, instalazio bizia delako eta biktima berri bat, berrietan entzuten badugu bere izena, bueno ba, genero-indarkeriaren biktima horren izena Cristinak brodatu egiten du eskuz, hurbiltzen da instalaziora eta zintzilikatu egiten du gorbata berri bat.

3. Etortzen den jendea zerk harritzen du?

Kaletik ikusten den erakusketa bat denez, ba kaletik jada nolabaiteko lehenengo bistada (begiratu) bat botatzen (egin) diote instalazioari. Eta bueno ba jakin-minez bultzaturik sartu egiten dira eta instalazioa bera audioarekin akonpainatuta (lagunduta) dagoena, ba horrek erakartzen ditu pila bat. Eta gero, horman dagoen testua be (ere) bai testuinguru bat ematen dionez instalazio guztiari, ba aldatzen da pertzepzioa. Kanpotik ikusten zen instalazio plastiko edo estetiko hori, berehala nolabaiteko esanahi oso bueno, gogorra aurkezten du, ez?